

Sygn. akt I ACa 853/10

PROKURATURA GENERALNA SKARBU PAŃSTWA
GŁÓWNY URZĄD PROKURATORII GENERALNEJ
KANCELARIA OGÓLNA

14. 03. 2011 -2-
Zaś.

L. dz. 12012 Podpis

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lutego 2011 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny
w składzie:

Przewodniczący : SSA Monika Dembińska

Sędziowie : SA Ewa Jastrzębska

SA Barbara Owczarek (spr.)

Protokolant : Anna Wieczorek

po rozpoznaniu w dniu 27 stycznia 2011 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa W [REDACTED] S [REDACTED]

przeciwko Skarbowi Państwa-Okregowemu Inspektorowi Pracy w K [REDACTED]

o ochronę dóbr osobistych i zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okregowego w K [REDACTED]

z dnia 29 lipca 2010 r., sygn. akt II C 178/10

- 1) oddala apelację;
- 2) zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 810 (osiemset dziesięć) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Na d
Zgod
S
isy.
dza
Z

UZASADNIENIE

Powód W [REDAKTOWANO] S [REDAKTOWANO] domagał się nakazania pozwanemu Skarbowi Państwa – Kierownikowi Oddziału Okręgowego Inspektoratu Pracy w G [REDAKTOWANO] J [REDAKTOWANO] C [REDAKTOWANO] i Nadinspektorowi Pracy M [REDAKTOWANO] Z [REDAKTOWANO] usunięcia skutków naruszenia dóbr osobistych w postaci czci, dobrej sławy i godności osobistej, będących następstwem poświadczenia nieprawdy w dokumencie urzędowym, jakim jest wniosek o ukaranie powoda nr 04193/Wns176/2008 z dnia 28.03.2008r. skierowany do Sądu Rejonowego w G [REDAKTOWANO], który na tej podstawie wszczął postępowanie o sygn. XI W 860/08, a następnie skazał powoda wyrokiem nakazowym z dnia 3.04.2008 r., co do okoliczności mającej znaczenie prawne, w postaci pomówienia o to, że powód jako osoba działająca w imieniu pracodawcy – I [REDAKTOWANO] Spółka z o.o. w G [REDAKTOWANO] nie dopełnił obowiązku opłacenia składki na Fundusz Pracy za listopad 2007 r. w kwocie 1 484,48 zł poprzez złożenie oświadczenia wydrukowanego na papierze firmowym, podpisanego przez Kierownika Okręgowego Inspektoratu Pracy Oddział w G [REDAKTOWANO] mgr inż. J [REDAKTOWANO] C [REDAKTOWANO] oraz Nadinspektora Pracy tego Oddziału mgr inż. M [REDAKTOWANO] Z [REDAKTOWANO], na własny koszt, poprzez zlecenie zamieszczenia skanowanej, elektronicznej, kolorowej wersji tego oświadczenia na stronie internetowej wydawnictwa „G [REDAKTOWANO] P [REDAKTOWANO]” na [REDAKTOWANO] przeprasającego W [REDAKTOWANO] S [REDAKTOWANO] następującej treści: „Kierownik Okręgowego Inspektoratu Pracy Oddział w G [REDAKTOWANO] mgr inż. J [REDAKTOWANO] C [REDAKTOWANO] jako nadzorujący pracę podwładnego oraz Nadinspektor Pracy Państwowej Inspekcji Pracy Oddział w G [REDAKTOWANO] mgr inż. M [REDAKTOWANO] Z [REDAKTOWANO], jako autor dokumentu urzędowego w postaci wniosku o ukaranie, skierowanego do Sądu Rejonowego w G [REDAKTOWANO], niniejszym przepraszają Pana W [REDAKTOWANO] S [REDAKTOWANO] za poświadczenie nieprawdy co do okoliczności mającej znaczenie prawne, poprzez pomówienie Pan W [REDAKTOWANO] S [REDAKTOWANO] o to, że jako osoba działająca w imieniu pracodawcy – I [REDAKTOWANO] Spółka z o.o. w G [REDAKTOWANO] nie dopełnił obowiązku opłacenia składki na Fundusz Pracy za listopad 2007 r. w kwocie 1 484,48 zł, czym naruszono dobre imię W [REDAKTOWANO] S [REDAKTOWANO] i doprowadzono do jego skazania wyrokiem nakazowym z dnia 3.04.2008 r. Niniejsze oświadczenie jest opublikowane w rezultacie przegranego procesu sądowego”, w terminie 14 dni od daty uprawomocnienia się wyroku sądu I instancji, a w razie jego zaskarżenia w terminie 14 dni od daty wydania wyroku

przez sąd II instancji oraz poprzez dokonanie darowizny na cel społeczny wpłacenie na konto bankowe „Stowarzyszenie Pokrzywdzonych przez System Bankowy” kwoty 10 000,00 zł tytułem zadośćuczynienia za umyślne naruszenie dóbr osobistych powoda. Ponadto powód wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kosztów procesu, według zestawienia kosztów.

Powód zarzucił, że funkcjonariusze pozwanego wystąpili do Sądu z wnioskiem o jego ukaranie, Sąd wydał wyrok nakazowy, którym uznał powoda winnym zarzucanego czynu i dopiero w wyniku wniesienia sprzeciwu został uniewinniony. Ponieważ pracownicy pozwanego działali nierzetelnie i pomówili go o niezgodne z prawem działanie – wystąpił z niniejszym pozwem.

Pozwy o identycznej treści powód wniósł ponadto w sprawach IC 349/09 i IC 348/09, z tą różnicą, że dotyczyły zarzutu nie dopełnienia obowiązku opłacenia składki na Fundusz Pracy, odpowiednio za miesiąc grudzień 2007 r. w kwocie 1 407,22 zł i styczeń 2008 r. w kwocie 1 245,63 zł.

Zarządzeniem z dnia 30.09.2009 r. sprawy o sygn. IC 349/09 i IC 348/09 zostały połączone ze sprawą IC 277/09 do łącznego rozpoznania pod sygn. IC 277/09, obecna sygn. akt IIC 178/10/6.

Pozwany Skarb Państwa – Okręgowy Inspektor Pracy w K [REDAKTOWANE] wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu zaprzeczając, jakoby dopuścił się naruszenia dóbr osobistych powoda.

W piśmie procesowym z dnia 27.05.2010 r. Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa wniosła o oddalenie powództw i zasądzenie od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kosztów zastępstwa procesowego i podniosła, że zarówno Sąd, jak i inspektorzy pracy działali w ramach przewidzianych przez prawo kompetencji.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w K [REDAKTOWANE] oddalił wszystkie powództwa i zasądził od powoda na rzecz Skarbu Państwa Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 1000 zł tytułem części kosztów procesu.

Rozstrzygnięcie swoje oparł na następujących ustaleniach:

Inspektor Pracy Państwowej Inspekcji Pracy Okręgowego Inspektoratu Pracy w K [REDAKTOWANE] wniósł do Sądu Rejonowego w G [REDAKTOWANE] wniosek o ukaranie W [REDAKTOWANE] S [REDAKTOWANE] obwiniając go o to, że jako osoba działająca w imieniu pracodawcy – I [REDAKTOWANE] Spółki z o.o. w G [REDAKTOWANE] nie dopełnił obowiązku opłacenia

składki na Fundusz Pracy za listopad 2007 r. w kwocie 1 484,48 zł, za grudzień 2007 r. w kwocie 1 407,22 zł, za styczeń 2008 r. w kwocie 1 245,63 zł.

Wniosek o ukaranie skierowany został do Sądu w oparciu w wyniku kontroli przeprowadzonej w I [REDACTED] Spółce z o.o. w G [REDACTED]. W toku postępowania W [REDACTED] S [REDACTED] jako pełnomocnik Prezesa Zarządu spółki wnosił uwagi do protokołu kontroli, był przesłuchiwany w charakterze osoby podejrzanej, po wcześniejszym pouczeniu o przysługujących mu prawach.

W dniu 3.04.2008 r. w sprawie o sygn. XI W 860/08 Sąd Rejonowy w G [REDACTED] wydał wyrok nakazowy, w którym obwinionego W [REDACTED] S [REDACTED] uznano za winnego popełnienia zarzucanych mu we wniosku o ukaranie czynów, tj. wykroczenia z art. 122 ust. 1 pkt. 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz wykroczenia z art. 283 § 1 kp.

W [REDACTED] S [REDACTED] wniósł sprzeciw od wyroku nakazowego. W toku dalszego postępowania karnego wydana została opinia o stanie zdrowia psychicznego dotycząca W [REDACTED] S [REDACTED], ustanowiony został obrońca z urzędu, przesłuchiwani byli świadkowie.

Prawomocnym wyrokiem z dnia 10.02.2009 r. sygn. akt XI W 860/08 Sąd Rejonowy w G [REDACTED] uniewinnił obwinionego W [REDACTED] S [REDACTED] od popełnienia zarzucanych mu czynów.

Na podstawie powyższych ustaleń Sąd Okręgowy uznał, że inspektorzy pozwanego byli upoważnieni do przeprowadzenia kontroli i podejmowania innych czynności, a na podstawie zebranego materiału - do wystąpienia z wnioskiem o ukaranie. Wykonywanie tych czynności mieści się w granicach ustawowych kompetencji pozwanego, w szczególności, że działania te podejmowane były z zachowaniem ustawowych procedur. Wskazał Sąd Okręgowy, że prowadzenie przez organ władzy publicznej postępowania w ramach określonej przez ustawodawcę procedury – nie stanowi działania bezprawnego w rozumieniu art. 24 § 1 kc, które mogłyby naruszyć dobra osobiste osoby fizycznej.

O bezprawności działania pozwanego nie świadczy wydanie wyroku uniewinniającego. Prowadzenie jakiegokolwiek postępowania publicznoprawnego nie może zostać zakwalifikowane jako działanie bezprawne tylko z uwagi na to, że organ prowadzący postępowanie niewłaściwie zinterpretował prawo materialne.

Ustawodawca przewidział inne środki ochrony osoby dotkniętej błędną decyzją organu władzy publicznej. Środki te polegają na stworzeniu odpowiedniego systemu odwoławczego. W sprawie takie środki były zagwarantowane i powód z nich skorzystał.

Powód miał zagwarantowaną ochronę swoich praw, zarówno w czasie postępowania prowadzonego przez inspektorów pracy, jak i w toku postępowania karnego. Powód zgłaszał np. zastrzeżenia do protokołu kontroli, do których następnie ustosunkował się inspektor pracy, był pouczany o przysługujących mu uprawnieniach, co potwierdził złożeniem własnoręcznego podpisu, miał możliwość złożenia wyjaśnień w czasie kontroli. W czasie postępowania sądowego powód korzystał z przewidzianych przez procedurę karną środków odwoławczych, złożył sprzeciw od wyroku nakazowego. Miał więc w tym postępowaniu możliwość kwestionowania stawianych mu zarzutów. Postępowanie sądowe w sprawie o wykroczenia prowadzone było zgodnie z procedurą, powód korzystał z pomocy obrońcy z urzędu. Żadne z działań pozwanego nie wykraczało poza materię obiektywnie potrzebną do uzyskania właściwej orientacji w badanej sprawie.

W tej sytuacji zbędnym i niedopuszczalnym było sięgnięcie powoda do cywilnoprawnych środków ochrony dóbr osobistych. Każdy obywatel musi liczyć się z tym, że stanie się stroną postępowania publicznoprawnego. Bez względu na to, czy postępowanie zostało wszczęte niesłusznie, czy też w jego toku zostały wydane błędne decyzje, stronie przysługuje jedynie ochrona prawna w ramach określonych procedur.

Wskazał ponadto Sąd, że odwoływanie się przez powoda do subiektywnego poczucia pokrzywdzenia nie jest wystarczające dla przyjęcia naruszenia dóbr osobistych.

Z punktu widzenia kryterium obiektywnego nie można doszukać się w postępowaniu pozwanego czegokolwiek o znamionach naruszenia dóbr osobistych powoda. Postępowanie w sprawie o ochronę dóbr osobistych nie może być wykorzystane do weryfikowania prawomocnych orzeczeń sądowych i wyników innych postępowań, kwestionowania zasadności wniosku o ukaranie w sytuacji, gdy wniesienie takiego wniosku do sądu nastąpiło w ramach obowiązującego porządku prawnego i przez właściwy organ. Weryfikacji zarzutów względem powoda i ochronie jego prawa służyło postępowanie przed niezawisłym sądem, który ostatecznie wydał wyrok uniewinniający powoda.

Dlatego Sąd powództwo oddalił, o kosztach orzekając na zasadzie art. 102 kpc. Okolicznością uzasadniającą zasądzenie od strony przegrywającej tylko części kosztów, jest - w ocenie Sądu - charakter sprawy, bowiem powód mógł być subiektywnie przekonany o zasadności swojego roszczenia.

Powyższy wyrok zaskarżył apelacją powód. Zarzucił naruszenia przepisów postępowania:

- art. 219 kpc poprzez połączenie powództw o sygnaturach IC 348/09, IC 349/09 i IC 277/09 Sadu Okręgowego w G [REDAKTOWANE], następnie prowadzonych pod sygnaturą II C 178/10/6 Sadu Okręgowego w K [REDAKTOWANE], które to połączenie jako kończące sprawę, wymaga wydania zarządzenia i jego doręczenia powodowi,
- naruszenia przepisów postępowania wynikających z art. 321 kpc poprzez procedowanie na dowodach, które nie zostały przywołane ani przez powoda ani przez pozwanego,
- błąd w ustaleniach faktycznych polegający na bezzasadnym przyjęciu, iż stwierdzenia zawarte we wniosku pozwanego o ukaranie powoda z dnia 28.03.2008 roku, jako dokumencie urzędowym podlegającym ochronie z art. 244 kpc, nie znalazły się twierdzenia naruszające dobra osobiste powoda,
- naruszenie przepisów postępowania wynikających z art. 233 kpc poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów w następstwie której uznano, iż nie zachodzą przesłanki uwzględnienia żądań pozwu,
- „fałszywości skarżonego wyroku z dnia 29.07.2010 roku, wraz z uzasadnieniem, jako dokumentu urzędowego objętego ochroną nieprawdziwe, a mające znaczenie prawne”.

Wskazując na powyższe uchybienia domagał się o zmiany zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie powództw ewentualnie jego uchylenia i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja jest nieuzasadniona.

Powód kieruje pod adresem Sądu I instancji szereg zarzutów, a wszystkie prowadzą się do wskazanych w apelacji naruszeń przepisów postępowania, włącznie z zarzutem jego nieważności, który skarżący precyzuje w uzasadnieniu

apelacji. Powód upatruje nieważności postępowania w wydaniu przez Sąd Okręgowy zarządzenia o połączeniu 3 wniesionych przez powoda spraw do łącznego rozpoznania (zdaniem skarżącego zarządzenie na k. 28 nie spełnia wymogu dokumentu, gdyż jest to ręczna notatka) i nie doręczenia mu zarządzenia. Ponadto podnosi, że „pismo o wydaniu zarządzenia narusza prawa powoda”.

Odnosząc się do wyżej wymienionego zarzutu wskazać należy, że o nieważności postępowania stanowi art. 379 kpc, a okoliczność, na którą powołuje się powód, nie jest objęta wyżej wymienionym przepisem. Wbrew twierdzeniom powoda zauważyć trzeba, że został on poinformowany o treści zarządzenia o połączeniu spraw (dowód k. 68 potwierdzenie odbioru pisma przez powoda z dnia 7.X.2009r.) a dodatkowo na rozprawie w dniu 17 listopada 2009r. (k. 80) w obecności powoda, przewodniczący z urzędu stwierdził, iż: „przedmiotem rozpoznania sprawy są trzy połączone sprawy. Powód wnosi i wywodzi jak w pozwach”.

Niezależnie więc od tego, czy powodowi podoba się szata graficzna wydanego przez Sąd zarządzenia, to zostało ono jednak wydane i brak jest jakichkolwiek podstaw do uznania zarzutu nieważności postępowania i naruszenia przez Sąd art. 219 kpc. Ponadto powód nie wykazał, jakie jego prawa zostały naruszone „pismem o wydaniu zarządzenia”.

Odnosząc się do kolejnego zarzutu powoda – naruszenia art. 321 kpc – Sąd Apelacyjny i ten zarzut uznaje za chybiony. W ocenie Sądu Apelacyjnego cytowanie przez skarżącego wyżej wymienionego przepisu może wynikać z niezrozumienia jego treści i objętej tym przepisem zasady *nemo in causa sine actor* (Sąd nie wszczyna postępowania z urzędu, a jedynie na wniosek strony), oraz, że przedmiotem rozpoznania przez Sąd są tylko żądania zgłoszone przez strony. Żądaniem powoda było rozpoznanie jego pozwów o ochronę dóbr osobistych. Decyzja Sądu zażądania akt XI W 860/08 i „dopuszczenie dowodów, o które nie wystąpił powód”, nie stanowi podstawy do uznania tego zarzutu za uzasadniony. Niezależnie od uprawnienia Sądu do działania z urzędu (art. 232 zdanie 2-gie kpc) zauważyć trzeba, że powód formułował zarzuty pod adresem pozwanego, powołując się w pozwach na szereg dokumentów i orzeczenia Sądu, znajdujące się w sprawie XI W 860/08. W związku z tym, niezrozumiałym jest obecnie zarzucanie Sądowi I instancji dopuszczenie dowodu z szeregu

dokumentów z wyżej wymienionych akt. Pozostałe zarzuty, aczkolwiek błędnie oparte przez skarżącego na naruszeniu art. 244 kpc, dotyczą faktycznie zarzutu z art. 233 kpc, a więc nieprawidłowej, zdaniem apelacji, oceny Sądu stanu faktycznego sprawy. Sąd I instancji nie dopuścił się bowiem – jak to formułuje powód – błędu w ustaleniach faktycznych, ale – jego zdaniem – błędu w ocenie, że wystąpienie z wnioskiem przez pozwanego o ukaranie powoda było naruszeniem jego dóbr osobistych, skoro nie potwierdziły się objęte wnioskiem zarzuty. Sąd Apelacyjny podziela ocenę poczynionych przez Sąd Okręgowy ustaleń. Wbrew zarzutom skarżącego, pozwany występując z wnioskiem o ukaranie nie upubliczniał ani też nie rozpowszechniał jego treści, jak to podnosi w apelacji powód. Rozpowszechnianie informacji to zapoznawanie szerokiego grona społeczeństwa z tą konkretną informacją (popelnieniem wykroczenia, jak to podnosi powód), a taka sytuacja nie miała miejsca. Argumentów powoda, iż z zarzutem kierowanym przez pozwanego zapoznał się skład orzekający w sprawie, protokolant, pełnomocnik powoda lub lekarz wydający opinię w sprawie nie można podzielić, bowiem tak sformułowane, nie oznaczają rozpowszechniania informacji. Funkcjonariusze Okręgowego Inspektoratu Pracy w G[REDAKED] wystąpili z wnioskiem do odpowiednich organów w ramach istniejących przepisów, ale nie rozpowszechniali treści złożonego wniosku. Apelujący nie wykazał też, aby funkcjonariusze pozwanego dopuścili się wskazanych przez niego w apelacji przestępstw, mających swą podstawę w art. 212, 213 i 234 kk.

Niezależnie od tego wskazać należy, że brak jakichkolwiek przesłanek do przyjęcia, jakoby funkcjonariusze mieli świadomość obiektywnej nieprawdziwości stawianych zarzutów. Powód do końca nie wyprowadził ich z błędu, co do osoby odpowiedzialnej za obowiązkowe odprowadzanie składek.

Brak również podstaw do uznania, że pozwany poświadczył nieprawdę przez wystąpienie z wnioskiem o ukaranie powoda.

Wniosek ten został poddany kognicji Sądu, który ostatecznie uniewinnił powoda a powód nie wykazał, aby pozwany działał ze świadomością jego pokrzywdzenia. Dodać tylko trzeba, że poświadczenie nieprawdy ma charakter czynu umyślnego a takiego nie nosi zawarta w piśmie interpretacja przepisów prawa.

Apelacja zawiera ponadto zarzut „falszywości skarżonego wyroku”, a jako przykład powód podaje, iż w wyroku zawarto tylko jedną datę rozpoznania sprawy, a faktycznie było kilkanaście terminów rozpraw.

Abstrahując od faktu, że wyrok Sądu Okręgowego zawiera wszelkie elementy zawarte zarówno w komparycji, jak i tzw. tenorze sentencji (zgodnie z treścią art. 325 kpc) i jest prawidłowy wskazać należy, że formułowanie pod adresem Sądu „falszywości wyroku” jest nie tylko nieuprawnione ale może świadczyć o braku wiedzy powoda odnośnie niezbędnych elementów orzeczenia i znaczenia słowa „falszywość”.

Odnoszenie się Sądu Apelacyjnego do pozostałych, kwestionowanych w apelacji fragmentów uzasadnienia Sądu I instancji (zeskanowanych), Sąd Apelacyjny uważa za zbędne. Stanowią one jedynie polemikę ze wskazanymi fragmentami uzasadnienia. Naruszenie przepisów procesowych może stanowić zarzut apelacyjny, jeżeli strona wnosząca apelację zwróciła uwagę Sądu na uchybienia przepisom postępowania, wnosząc o wpisanie zastrzeżenia do protokołu (art. 162 kpc) a nadto pomiędzy rozstrzygnięciem Sądu a naruszeniem przepisów procesowych musi zachodzić związek przyczynowy. Skarżący wyżej wymienionych okoliczności nie wykazał.

Sąd Apelacyjny przychylił się do oceny Sądu Okręgowego, że działania pozwanego nie były bezprawne i tym samym nie zostały naruszone (w sensie obiektywnym) żadne dobra osobiste powoda.

Działanie w ramach kompetencji, w granicach określonych porządkiem prawnym nie może być uznane za działanie bezprawne, a tylko takie stanowi konieczny warunek przyjęcia odpowiedzialności pozwanego.

Powód nie dochodzi odszkodowania, ale ochrony dóbr osobistych i zadośćuczynienia. Wniosek o ukaranie nie był skierowany do wiadomości publicznej ale do organu sądowego, którego zadaniem jest rozpoznawanie takich wniosków. Nieuprawnione jest zatem stanowisko, że każda osoba, przeciwko której prowadzone jest postępowanie sądowe a nie zostanie skazana, mogłaby wystąpić przeciwko organowi uprawnionemu do złożenia wniosku o ukaranie, z procesem o ochronę dóbr osobistych.

Wypada tylko dodać, że powód domagając się przeprosin i umieszczenia ich treści na stronie internetowej, sam zmierzał do upublicznienia procesu.

Tymczasem forma wyrażenia ubolewania wiąże się z okolicznościami, w jakiej doszło do ewentualnego naruszenia dóbr.

Z tych przyczyn należało apelację oddalić, na zasadzie art. 385 kpc. Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego nastąpiło w oparciu o art. 98 kpc w związku z art. 108 § 1 kpc.

Na oryg.
Zgodność
S E

